

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gasparis Lechneri E Societate Iesv Theologi. Sodaliv Partheniv. Siue Libri Tres Qvibvs Mores Sodalivm Exemplis Informantvr

Lechner, Kaspar

Dilingæ, 1628

XIII. Pauperibus victum vestitumq[ue] suppeditant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51916)

magna apud omnes opinione perfectæ virtutis & prudentiæ insignis : eruditio viri libris sat multis in lucem editis orbi iam notior est, quam ut à nobis lucem expectet. Iam quæ è misericordiæ fontibus in alios derivata sint à Sodalibus opera porro videamus.

CAPVT XIII.

PAUPERIBVS VI-

ctum vestitumq; suppeditant.

Opera, quibus bene fit alijs partim animi malis succurrunt, partim miseras corporis subleuant : de vtrisque sequentibus aliquot capitibus Sodalium studia in mediũ proferemus. Multa iam alibi retulimus cum de moribus Sodalitatum quarundam seorsim perscripsimus.

l. x. c. 9.

I. Toleti Sodalitas est, quam Am- *Inquirunt*
missi pueri IESV nominant. Hi singu- *pauperes*
lis mensibus binos è suo corpore de- *ciō. 10*
ligunt, qui partiti inter se vrbs paroc- *LXXXV.*

Q 6

cias

cias de inopis cuiusque indigentia cognoscunt, & opportunis auxiliis opitulantur. Et cum Sodalitas ipsa vectigal nullum habeat, corrogatis tamen eleemosynis plus mille pauperum anno vno egestatem sublevarunt. Panormi quoque è Sodalibus vnus destinatur, qui pauperiorum nomina in tabellis habeat, quibus in singulos dies stipem elargiatur. quo bono etiam Nobiles adiutantur, quos à mendicando pudor absterret.

CIO.
IƆCV.

*Epulis
excipiunt.*

CIO. IƆ
LXXXV.

II. Confluentiæ quidam cum alia in alios conferret egenos, tota Quadragesimâ sex Auditoribus, quibus angusta domi res erat, quotidiana cibaria submisit. Quod statis hebdomadæ ferijs ad imitandum alij quoque sumpserunt.

CIO. IƆ
CIIIX.

III. Sodales ad S. Gregorij in Mexico bis in anno plus trecentis surgentis pauperibus epulum dedere, vestes aliaque inter eos diuisere. Vilenenses quoque triginta studiosos, qui alienâ misericordia vitam tolerant, solenni epulo exceperunt. In con-
clau

III. clauē peristron atis vestitū exqui- CIO.
 sitissimæ dapes auro argentoque illa. IOXC.
 tæ, Domini vicem famulorum subie-
 runt, ipsi cibos coxerunt, ipsi accum-
 bentibus ministrarunt.

IV. Oeniponti Ciuis honestus CIO.
 postquam in Sodalium album rela- IOXCVI.
 tus est, Dominicis Festisque diebus
 duos pauperes in honorem B. Virgi-
 nis mensæ semper adhibuit.

V. Sodalitas Marcenensis in Bæ- An. CIO.
 tica sæpius anni decursu pauperibus IOCVII.
 dat epulum, atque vt à tanto mune-
 re nullus eximium se faciat magni
 nominis Comes Sodalium Cory-
 phæus præit exemplo, depositoque
 gladio & pallio; capite aperto scu-
 tellas & lances cibis implet, Sacer-
 dotibusque Sodalitatis tradit, vt illi
 discumbentibus inferant: nec enim
 in se tantum dignitatis agnoscit, vt
 ipse per se fercula possit apponere.
 Atque vt cognoscas è qua officina
 hæc animi demissio prodierit, dicam,
 quod suo loco sciens omiseram. Idē
 Comes bis diuersis anni temporibus
 est.

Sacerdoti
 rerum
 medica-
 rio fons
 virtutis
 est.

Q 7 in

in sacra adyta piarum commentationum se ingenti suo fructu abdidit; tanta sui abiectio, ut sella uti noluerit, sed in cæmentitia quadam parietis proiectione confederit, domum scopis mundavit, nec veritus sit bonam temporis partem in Religiosorum illorum, ad quos se receperat, vestibulis discissis reficiendis infumere. Ita videlicet hæc inter se connexa sunt: *Divina speculari, se abijcere, naturam nobis proximos amare & adiutare.* Sed non fuit hæc novæ illius Comitatus virtus, multis antè experimentis comprobata. Nam cum triennio antè gravis annonæ caritas urbem affligeret, ille eam difficultatem elemosynis suis temperavit: bis pavit vinctos in carcere, semel in Societatis Collegio confluentibus mille circiter egenis panem singulis distribuit.

CIX.

CXCVI.

VI. Vxorem domum ducturus Sodalitatis Brunensis Vir diues atque eruditus, felicissime nuptias auspicatus est. Nam cum pro more sacris epulis

epulis prius accubuisset, triduo post trecentos egenos benignè admodum mensa excepit, quibus ipse & sponsa epulis subministrandis interuierunt.

VII. Pultouienses vacationum diebus priusquam animi relaxandi causa progrediantur ad campos, solent pro scholarum vestibulo conuenire, factaque ibi arbitraria, ut cuiusque fert facultas, pensione, coemptisque inde panibus cunctos undique pauperes reficiunt, simul rudimentis doctrinæ Christianæ eos imbuunt. Nec iam pudet sequi è Clero viros, qua pueros cernunt tanta alacritate præcedere.

VIII. Nec pro se quisque stipem liberaliter conferre satis credunt; ad aliorum quoque misericordiam excutiendam domos obeunt, & quod pauperibus erogent, submisse colligunt. Fecerunt id Episcopi auctoritate Sodales Malacitani duobus cuiusque hebdomadis diebus assignatis, corrogatamque eleemosynam

CIO. CCC.

Mendicant pro pauperibus.

CIO.

DCVIII.

CIO. [13]

LXXXVI.

dic-

diebus Dominicis distribuerunt. Solo Pentecostes die panes mille & carnis libræ quingentæ pauperibus tributa sunt. Idem à Recinetensibus factitatum, cum fame vrbs laboraret. Cuius rei fama Perusini permoti, duos è suo numero ad Recinetenses legarunt, qui eorum nomine cum his tam pij operis Societatem inirent. Salsari consimilia factitata sunt.

¶ 10. 10CVIII.

¶ 11. 10CIV.

IX. Sed in hoc genere Granatensium industria eminuit. Rem & piè & magno bono gestam vberius referant. Cum hi animaduernerent plures ex ijs, quibus olim honesta res erat, extremâ panè indigentia laborare; subijt illico mentem horum egestatem collectitia stipe subleuare. Arrisit consilium: proxima nocte lustrant urbem, & contenta voce viduum, alendo inopi verecundo precario exposcunt. Successit res. postridie ad Sacerdotem Societatis de eare referunt. Qui Proepiscopum iubet adiri & facultatem ab eo impetrari: rem sibi tum vtilissimam, tum Christi.

Christianis dignam hominibus vide-
 ri. Exiguus hic fons adeo se vberes in-
 riuos effudit; vt præter bissenos Sa-
 cerdotes, locupletes viri circiter sex-
 ageni in id operis serio incumbant.
 Triginta ferme ex ijs, dato Salutatio-
 nis Angelicæ signo, Mercurij Sabba-
 thiq; diebus eandem in domum coë-
 unt. Hinc quini per vias publicas di-
 stribuuntur. Vnus è quolibet cœtu
 cistam humeris portat, quam reliqui
 vicissim subeunt. Alter qua potest
 contentione, eleemosynam ad inge-
 nuos pauperes cibandos exorat. Res
 felicibus auspicijs cæpta, ita Dei ope
 prouecta est, vt mensium non am-
 plius septem spacio, plus mille aure-
 os coaceruauerint. Populus non mi-
 nori plausu, quam admiratione, exi-
 miam Sodalium charitatem profe-
 quitur: dum homines benè numma-
 tos sericis ac damascenis amictos, ad
 aliorum salutem ita feruidos agi fer-
 rique cernunt. Decursis celebrari-
 bus vijs, cuncti ad Præfecti ædes se
 conferunt; vbi collatæ pecuniæ, re-
 rum-

*Modus
 stipem
 corro-
 gandi.*

rumque cæterarum inita ratione, subductam summam ad Proepiscopum sequenti luce ferunt, orantque uti inopes sibi nudosque præscribat, quibus ea sit pecuniarum vis eroganda. Ille peculiare designat tribus, in quarum pauperes ægrosque Parochi ipsius interuentu distribuitur. Porro coactæ stipis caput ad calculos reuocatum, argenteos modo triginta, modo quadraginta supra centum sæpenumerò conficit; subacti præterea coctiq; frumenti libras aliquando quinquagenas. Verum enimuerò Christi Natalis peruigilio, cum ob diuturnam temporis siccitatem, pluuiæq; defectum, fames Grænatæ sæuiret; tanta tamen populi totius pietas, tanta effulsit commiseratio, ut ex numerata pecunia trecentos sexaginta sex argenteos; ex panibus verò ducentas triginta septem libras Sodales eadem nocte conflauerint: præter maximam farciminis, petasonis, fructuum pomorumque copiam.

X. Huc.

X. Hucusque Sodalium industriam; nunc conferentium promptitudinem, omniumq; ordinum approbationem videamus. Quidam cum pecunias offerrent omnino nullas, gladios quibus erant succincti, inter ipsa verba collacrymantes dederunt. Alius argentea conspicienda; pileum alius à capite detractum, in fiscinam magno animi sensu iniecerunt. Alios denique, dum inter cœnandum prætereuntium clamorem excipiunt, ipsa eleemosynæ vox imis infixæ præcordijs penitus impulit, ut omnia ad cœnam parata in pauperum sportulam piè ac liberaliter conferrent. Præter hæc bonus Christi odor, quem ex se tanta Charitas emit, ita longè latèque diffusa est, ut in hominum peætrans animos, partim acerrimis eos conscientia foderit st. mulis, partim à turpi voluptatum cæno deterruerit. Quidam impudicæ mulierculæ ita se diuturno consortio addixerat, ut plurimorum conatus faceret irritos, qui

*Civium
in confe-
rendo
prompti-
tudo.*

*Multorum
animis
prodest
ea men-
dicatio.*

cum

eum ab impura Societate frustra di-
 uellere nitebantur. Hic dum infelix
 scorto noctu potitur, Sodalis clamo-
 res illac casu, seu diuino potius con-
 silio præteruecti, ac miseris cibaria
 petentis exaudiit. Mox subito perfu-
 sus horrore: *Hi*, inquit, *in cœlum ala-*
ces pergunt. Nos recta ad inferos cõ-
tendimus. Hæc cogitatio adeo men-
 tem acriter pupugit, vt pellicem pro-
 tinus tutum in receptaculum dimi-
 ferit, & lasciuientis corporis motus
 seueriore deinceps disciplina com-
 presserit. Alius fœminæ, qua abuti
 consueuerat ad libidinem, panem
 carnes numosque sub idem tempus
 deferebat. Sed obuiam repente So-
 dalibus factus, eorumque vocibus à
 proposito retractus, omnia in cistam
 absque cunctatione deuoluit: *Præ-*
stat, inquit, *hæc Deo, quam demoni*
conferre; pedemque simul cum men-
 te in posterum retulit. Alius turpem
 quadriemij consuetudinem, eodem
 ductus exemplo abiicit. Alius deni-
 que, qui litem parenti illaturus ad
 Gra-

Granatensem curiam aduenerat, Sodalium in alienos charitate edoctus, didicit tandem, quam ipse in suos pietatem retinere deberet. Quid multis? tantum valuit ea Sodalium charitas, vt è Turcarum fæce ancillâ quandam ad Catholicæ Religionis sacra permouerit. Sic enim cogitabat illa, haud dubio veram eam religionem esse debere, in qua tanta erga inopes abiectosque charitas exerceatur. Quanta autem omnium approbatione res gesta sit, facile notabit qui expendit, quot quantisque miserijs & ærumnis sit hac vna ratione subuentum: quot, ne diuinum numen iactura pudicitix læderent, fame panè confectæ, insperata nouæ lucis vsura respirarint; quot in matrimonium honesta ratione collocatæ sint, quæ prius publicè omnem pudorem prostituerant. Laudauit Archiepiscopus, mirificè approbaverunt Regij Auditores, celebrarunt per omnia templa Religionum diuersarum Concionatores egregij.

Pro-

*Omnium
Vocce comprobatur.*

Proepiscopus in hæc admixta lacry-
 mis verba prorupit: *Vel ob id unum*
hoc me munere fungi gaudeo, ut tan-
tum opus, quàm consilio, quàm auctoritate,
quàm incitamento longius proueham.
 Non eget meo factum hoc encomio:
 illustrius est, quam ut verbis prædi-
 cetur; imitatione maximè celebrabi-
 tur.

Nudos
Gestiant.
 CIO. IO
 XCIV.

CIO. IO
 LXXXVI.

XI. Vestitu quoque malè tectos
 amiciunt Sodales. Oeniponti egen-
 tem quendam atque seminudum ho-
 minem Sodalis sibi suo pallio detra-
 cto contexit. Idem à Bariensi aduer-
 sus piscatorem præstitum, cum hic
 amisso indumento in litore nudus
 verecundaretur ad urbem redire.

CIO. IO
 LXXXIV.

Similia à Coloniensibus & Her-
 bipolensibus facta inuenio. nimirum
 vnus ille Spiritus, qui Sodalitates o-
 mnes vegetat, ad paria facienda So-
 dalium mentes exuscitat. Ad quo-
 rum alia Misericordiæ ope-
 ra percensenda tran-
 seamus.